

АНОТАЦІЯ

Мартинюк Н. А. Публічна дипломатія в діяльності Світового Конгресу Українців (1991–2021 рр.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія з галузі знань 03 Гуманітарні науки. – Національний університет «Острозька академія», Острог, 2026.

Дисертація присвячена вивченню публічної дипломатії провідної координаційної надбудови українських громад і організацій в діаспорі Світового конгресу українців (СКУ) у 1991–2021 рр. щодо підтримки і промоції України на міжнародній арені та розбудови українського життя в діаспорі.

У роботі узагальнено і порівняно підходи до розуміння поняття «діаспора» в різних країнах світу, охарактеризовано механізми співпраці діаспори та держави. Зроблено наголос на тому, що спільноти емігрантів історично є важливим фактором розвитку як для країни походження, так і для країни перебування. Вони можуть сприяти налагодженню контактів між державами, із якими вони пов'язані, в економіці, культурі, науці та освіті тощо.

Наявні наукові дослідження про публічну дипломатію СКУ поділено на три групи: в яких розглядається роль організації як надбудови українських громад у діаспорі та встановлюється її значення для формування міжнародного образу України; де подано загальний опис діяльності СКУ та його організацій-членів за різними напрямками підтримки України і розвитку українського життя в діаспорі; які дають уявлення про діяльність надбудови в розрізі функціонування її структурних підрозділів.

На основі розгляду напрацювань українських і зарубіжних дослідників під публічною дипломатією СКУ розуміємо його співпрацю з Україною, а також іноземними урядами та міжнародними організаціями, українськими громадами в різних країнах світу щодо поширення знань про Україну, лобіювання та адвокатування її інтересів. При цьому робота СКУ по збереженню української

національної ідентичності не розглядається як вияв публічної дипломатії. Втім підкреслюється, що СКУ та його організації-члени проводять численні заходи, які покликані зберігати і примножувати українську національну ідентичність, до яких часто долучаються іноземці, тому в такому випадку йдеться про публічну дипломатію в діяльності надбудови.

Джерельна база є репрезентативною. Було досліджено спогади, періодику, публікації матеріалів конгресів (з'їздів) організації, сайти СКУ та організацій-членів, їх сторінки у соцмережах та ін. Опрацьовано і введено до наукового обігу окремі документи ЦДАГОУ, архіву УІТ, приватного архіву В. Соколика (Торонто, Канада), матеріали XII Конгресу (з'їзду) СКУ, записані автором інтерв'ю про діяльність СКУ з І. Винницькою, А. Лозинським, В. Соколиком, О. Соколик. У роботі використано комплексний методологічний підхід із застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, що дозволило досягти поставленої мети та реалізувати дослідницькі завдання.

Проведене дослідження уможливило одержати результати, які містять наукову новизну. Комплексно вивчено публічну дипломатію СКУ шляхом дослідження її різних напрямів: культурної, кулінарної, наукової, експертної, освітньої, економічної, цифрової та спортивної. Обґрунтовано, що її реалізацію також можна простежити на рівні організацій-членів Конгресу. Розкрито структуру, цілі, напрями діяльності та роль СКУ як міжнародної неурядової організації. Охарактеризовано бачення Україною співпраці із всесвітньою українською спільнотою. Підкреслено, що СКУ розширює міжнародну діяльність завдяки функціонуванню представництв при ООН та з підтримки зв'язків з міжнародними організаціями в Брюсселі. Налагоджено контакти з органами влади зарубіжних держав і міжнародних організацій, а також громадським сектором. Одним із чільних завдань Представництва СКУ в ООН є поширення інформації про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні як акт геноциду. Робота цього Представництва загалом потребує більшого поживлення та активізації. Водночас Представництво СКУ в Брюсселі, завдяки підтримці українських громад у країнах-реципієнтах, займається інформаційною роботою,

політичною адвокацією і сприяє економічному розвитку України. Для кращої взаємодії з країною походження працює Представництво СКУ в Україні. Воно долучалося до державної розбудови через допомогу в опрацюванні законодавчих ініціатив, комунікацію та співпрацю з урядовими відомствами, підвищення обізнаності про Великий Голод, інформаційну політику та ін.

Сформовано уявлення про форми і шляхи здійснення культурної та кулінарної дипломатії СКУ і його організаціями-членами. Звернено увагу, що тривалий час у структурі надбудови працював спеціальний підрозділ із питань культури і було охарактеризовано його діяльність. Вказано, що культурна дипломатія СКУ має різні форми і методи реалізації, зокрема йдеться про проведення культурно-мистецьких подій світовими радами і на рівні мережі СКУ, організацію благодійних акцій, надання фінансової підтримки для культурних ініціатив, залучення іноземців до таких заходів. Кулінарна дипломатія СКУ найкраще простежується на рівні його організацій-членів, які презентують українську кухню в межах гастрономічних і культурних подій в країнах перебування. Кулінарна дипломатія надбудови має тісний взаємозв'язок із багатьма заходами СКУ та його мережі, які можна оцінити в межах здійснення культурної дипломатії. Окремо розглянуто роль СКУ та його організацій-членів у популяризації української мови в зарубіжних країнах і включенні подій історії України в світовий контекст. Зокрема, наголошено, що одним із пріоритетних завдань СКУ впродовж усього періоду його діяльності є поширення знань про Голодомор 1932–1933 рр. та визнання його актом геноциду зарубіжними державами.

З'ясовано особливості наукової, освітньої та експертної дипломатії надбудови. Показано роль Світової наукової ради, яка сприяла розширенню міжнародних контактів українських вчених, розвитку українознавства. Доведено, що прояви наукової дипломатії можна простежити і на рівні організацій-членів СКУ. Переважно вони стосуються поширення знань про Україну в державі перебування. Наголошується, що з метою представлення і адвокації інтересів України в світі СКУ співпрацює з експертним середовищем.

Освітня дипломатія найбільше простежується в діяльності Світової координаційної виховно-освітньої ради, яка працює над розбудовою українського шкільництва в світі та комунікацією між українськими освітніми осередками, підтримує Україну в питаннях реформування освіти.

Встановлено, яким чином СКУ реалізовує свої завдання через економічну, цифрову та спортивну дипломатію. Підкреслено, що завдяки роботі Української світової кооперативної ради в Україні було відроджено кредитно-кооперативний рух, а праця Комітету з питань економічного розвитку України та інвестицій допомагає просувати економічний потенціал історичної Батьківщини серед зарубіжних держав. Проводилася робота щодо розробки варіантів залучення українців зарубіжжя до інвестицій в економіку України. Цифрова дипломатія СКУ, яка здійснюється за допомогою офіційного сайту й низки сторінок надбудови та організацій-членів у соціальних мережах, допомагає у формуванні позитивного образу України, популяризації її історії та культури й загалом впізнаваності серед іноземців. Спортивна дипломатія СКУ націлена на популяризацію українського спорту в світі, а одним із її вимірів є підтримка закордонними українцями українських атлетів під час участі в різних міжнародних змаганнях.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані при написанні наукових праць із історії України, історії світового українства, публічної дипломатії діаспор, підготовки відповідних навчальних посібників і підручників. Також отримані окремі результати можуть стати в нагоді в роботі державних органів влади у питаннях комунікації зі світовим українством.

Ключові слова: українська діаспора, закордонні українці, світове українство, дипломатія діаспори, публічна дипломатія, Світовий конгрес українців, Україна, громадська і культурна діяльність, громадське життя, імідж держави, співпраця.

ABSTRACT

Martyniuk N. A. Public Diplomacy in the Activities of the Ukrainian World Congress (1991–2021). – Qualifying scholarly work submitted as a manuscript.

A thesis for the academic degree of Doctor of Philosophy, Specialty 032 History and Archaeology, Field of Knowledge 03 Humanities. – The National University of Ostroh Academy, Ostroh, 2026.

The dissertation is devoted to the study of the public diplomacy of the leading coordination structure of Ukrainian communities and organizations in the diaspora – the Ukrainian World Congress (the UWC) in 1991–2021 aimed at supporting and promoting Ukraine in the international arena and the development of Ukrainian life in the diaspora.

The paper summarizes and compares approaches to understanding the concept of «diaspora» in different countries of the world, characterizes the mechanisms of cooperation between the diaspora and the state. It emphasises that diaspora communities have historically been an important factor in development for both the country of origin and the country of residence. They can contribute to the establishment of relations between the states with which they are associated in the economy, culture, science and education, etc.

The available scientific works on the public diplomacy of the UWC are divided into three groups: consider the role of the organization as a superstructure of Ukrainian communities in the diaspora and establish its importance for building the international image of Ukraine; which provide a general description of the activities of the UWC and its member organizations in various areas of support for Ukraine and fostering Ukrainian community life abroad; which provide an idea of the activities of the superstructure in terms of the functioning of its structural units.

Based on the work of Ukrainian and foreign researchers, the public diplomacy of the UWC is understood as its cooperation with Ukraine, as well as foreign governments and international organizations, Ukrainian communities in different

countries of the world in spreading knowledge about Ukraine, lobbying and advocating for its interests. At the same time, the work of the UWC to preserve Ukrainian national identity is not considered a manifestation of public diplomacy. However, it is emphasized that the UWC and its member organizations conduct numerous activities aimed at preserving and strengthening Ukrainian national identity, which are often attended by foreigners, so in this case it may be a matter of public diplomacy in the activities of the organization.

The source base of the research is representative. Memoirs, periodicals, publications of materials from congresses of the organization, websites of the UWC and member organizations, their pages on social networks, etc. were processed. Separate documents from the Central State Archive of Public Associations and Ukrainian Studies (TsDAHOU), the archive of the Ukrainian Historical Association (the UHA), the private archive of W. Sokolyk (Toronto, Canada), materials of the XII Congress of the UWC, recorded by the author of interviews about the UWC's activities with I. Wynnyckyj, A. Lozynskyj, O. Sokolyk were processed and introduced into scholarly circulation. The work used a comprehensive methodological approach using general scientific and special research methods, which allowed achieving the set goal and fulfilling the research objectives.

The conducted research made it possible to obtain results that contain scholarly novelty. The public diplomacy of the UWC was comprehensively studied by examining its various areas: cultural, culinary, science, expert, educational, economic, digital, and sports. It was substantiated that its implementation can also be traced at the level of Congress member organizations. The structure, goals, areas of activity and the role of the UWC as an international non-governmental organization are disclosed. Ukraine's vision of cooperation with the global Ukrainian community is characterized. It is emphasized that the UWC is expanding its international activities through the functioning of the UWC's Sub-Committees to the UN and through maintaining relations with international organizations in Brussels. Contacts have been established with the authorities of foreign states and international organizations, as well as the public sector. One of the main tasks of the

UWC's Representation to the UN is to disseminate information about the Holodomor of 1932–1933 in Ukraine as an act of genocide. The work of this Representation in general needs to be more revitalized and activated. At the same time, the UWC Representation in Brussels, thanks to the support of Ukrainian communities in recipient countries, is engaged in information work, political advocacy and contributes to the economic development of Ukraine. The UWC Representation in Ukraine is working to improve interaction with the country of origin. It participated in state building through assistance in the development of legislative initiatives, communication and cooperation with government agencies, raising awareness about the Holodomor, information policy, etc.

An idea of the forms and ways of implementing cultural and culinary diplomacy of the UWC and its member organizations was formed. Attention was drawn to the fact that for a long time a special unit on cultural issues worked in the structure of the superstructure and its activities were characterized. It was indicated that the UWC cultural diplomacy has various forms and methods of implementation, in particular, it concerns the holding of cultural and artistic events by world councils and at the level of the UWC network, the organization of charitable actions, the provision of financial support for cultural initiatives, and the involvement of foreigners in such events. The UWC culinary diplomacy is best traced at the level of its member organizations, which present Ukrainian cuisine within the framework of gastronomic and cultural events in the host countries. The culinary diplomacy of the superstructure has a close relationship with many events of the UWC and its network, which can be evaluated within the framework of implementing cultural diplomacy. The role of the UWC and its member organizations in popularizing the Ukrainian language in foreign countries and integrating events from Ukrainian history into the global historical context is separately considered. In particular, it was emphasized that one of the UWC's priority tasks throughout the entire period of its activity is to disseminate knowledge about the Holodomor of 1932–1933 and its recognition as an act of genocide by foreign states.

The features of the science, educational and expert diplomacy of the superstructure are clarified. The role of the World Scholarly Council, which contributed to the expansion of international contacts of Ukrainian scientists, and the development of Ukrainian studies, is shown. It is proven that manifestations of science diplomacy can also be traced at the level of the UWC member organizations. They mainly concern the dissemination of knowledge about Ukraine in the host country. It is emphasized that in order to represent and advocate for Ukraine's interests in the world, the UWC cooperates with the expert community. The educational diplomacy of the superstructure is most evident in the activities of the International Educational Coordinating Council, which works to develop Ukrainian schooling in the world and communication between Ukrainian educational centers, and supports Ukraine in issues of educational reform.

It was established how the UWC implements its tasks through economic, digital and sports diplomacy. It was emphasized that thanks to the work of the Ukrainian World Cooperative Council, the credit and cooperative movement was revived in Ukraine, and the work of the Economic Prosperity and Investment Committee helps to promote the economic potential of the historical Motherland among foreign countries. Work was carried out to develop options for attracting Ukrainians abroad to invest in the economy of Ukraine. The UWC's digital diplomacy, which is carried out using the official website and a number of pages of the superstructure and member organizations on social networks, helps to form a positive image of Ukraine, popularize its history and culture, and generally increase its recognition among foreigners. The UWC's sports diplomacy is aimed at popularizing Ukrainian sports in the world, and one of its dimensions is the support of Ukrainians abroad for Ukrainian athletes during their participation in various international competitions.

The results of the dissertation research can be used in writing scientific papers on the history of Ukraine, the history of world Ukrainians, public diplomacy of diasporas, the preparation of relevant textbooks and manuals. Also, the obtained

individual results can be useful in the work of state authorities in matters of communication with world Ukrainians.

Keywords: Ukrainian diaspora, Ukrainians abroad, Ukrainians worldwide, diaspora diplomacy, public diplomacy, the Ukrainian World Congress, Ukraine, public and cultural activities, public life, image of the state, cooperation.